

Պատասխանատու
Հովանան Գրիգորյան

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՆԻՈՅ

Համակրն հաղորդի են
տոմ. Գ. Գ. Գնալագարեան

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԶԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԻՈՅ ԵՒ ՄԱՐԿԱՆ 24 ՄԱՐԿԱՆ 1880

ԹԵՐ 1145

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՆՆԱՐԱՆ : ՎԵՏ. Արիստիդես Թագուհին խոր-
հրդարանի բացման առթիւ առ լորտս և առ
երեսփոխան ուղղած ատենական ճառովն կը
յայտնէ թէ Անգղիոյ և միւս մեծ տէրութեանց
կէջ եղած մտերմական յարաբերութեանց և
նոցա գործակցութեանց շնորհիւ Պրիւսիոյ դաշ-
նագրութեան ուղղութեամբ մասերուն
փութով և իսկի գործադրութիւնն կը յաւան-
գիստորապէս այն մասերուն, որոնք Թուրքիոյ
բարենորոգումներն, և Մանիստիկոյի ու Յու-
նաստանի սահմաններու խնդիրներն կ'որոշեն :
Թէ՛ ապա վերջին պայմաններու գործադրու-
թիւնն մեծապէս կարեւորութիւն ունի ազգա-
յին մէջ Արեւելեան նորագոյն քաղաքական
առնչու : Եւ ահա այն նպատակաւ, կը յաւելու
նորին վեհապետութիւնն, ի. Պոլսոյ մէջ արտա-
քայլ կարգի գեապանի մը ներկայութիւնը հաս-
տատուած է : Եւ ապա կ'անցնի Արիստիդեսի
խնդրոյն, որոյ մասին կը յայտնէ թէ՛ իւր դի-
տուներն բոլորովն հաշտարար են, և թէ՛ իւր
փափաղն է այնպիսի հարգադրութիւններ հաս-
տատուել որոց շնորհիւ Արիստիդեսի անկախու-
թիւնն, միանգամայն և Հնդկաց պետութեան
հետ նորա բարեկամական յարաբերութիւնը
ապահովուին : Նորին վեհապետութիւնն ի վերջ
ճառին Անգղիոյ ներքին շահերու պաշտպանելու
մի քանի օրինակութեանց ցոյցով մի կը ներ-
կայացնէ, որոց մասին իւր դիտումներն ու փա-
փաղներն յայտնելով հանդերձ՝ կ'իմացնէ թէ՛
յիշեալ կարեւոր խնդիրներն խորհրդարանի յա-
ճորդական նիստերուն մէջ հետզհետէ երևա-
խանաց ուշադրութեան պիտի ելնարկուին :

Սոյն ատենական խորհրդի նկատող
մասին վրայ, հետեւեալ քնն Հասարակաց խոր-
հրդարանին մէջ խօսք ծնագրով : Պ. Կլէմենտ
յայտարարեց թէ՛ Անգղիա մեծ կարեւորութիւն
կ'ընծայէ Օսմանեան Պետութեան ամենայն կեր-

պիւ հաստատութեանը, և Բ. Դուռն կարող է
փոխանել Անգղիոյ վրայ, որ բնաւ չհամիր նուա-
զեցնել նորա երկիրները և ոչ իսկ չափաւորել
Սուլթանին վեհապետութիւնը : Այլ Անգղիոյ
պահանջածն միմիայն գործադրութիւնն է Թուր-
քիոյ այն խոստումներուն, որք Պրիւսիոյ դաշ-
նագրութե մէջ հանգիստացնելու նպատակով են :
Արտաքին գործոց նախարար լորտ Կրանֆիլ
ընդարեարական ծանուցագրով մի Եւրոպական
տէրութիւններն ի համաձայնութիւն կը ճշտուի
Պրիւսիոյ դաշնագրոյն միտարդ մասանց գործա-
դրութեան համար : Յիշեալ ընդարեարական միջ-
լորտ Կրանֆիլ, գլխաւորապէս երեք որոշ կէտե-
րու վրայ կը խօսի որք են, Ս. Մանիստիկոյի, Հն-
դեանական և Հնդկական խնդիրներն : Եւրոպա-
կան տէրութեանց ոմանք արդէն հաւանութիւն
տուած են սոյն ծանուցագրին :

Թայեւ կը գրէ թէ Պրիւսիոյ դաշնագրին ստու-
րագրող տէրութեանց երեսփոխանք Պրիւսիոյ
պիտի գումարին նոյն դաշնագրին փութով և
կատարեալ գործադրութեան միջոցներն տնո-
րինելու համար, որոց մին է և ի. Պոլսոյ նստելիք
միջազգային յանձնախմբի մը կազմութիւնը :
Պրիւսիոյ մէջ գումարուելու խորհուրդին պիտի
նախադրէ Հոհենլոֆէ իշխանը :

Կառավարութիւնն Պ. Բիքթոն Ուորլու հա-
ղարարեց և Պ. Պէննէթ հարեւարական Ան-
տուրի փոխ-հիւպատոս անուանեց, որոնք և
հրահանգ ընդունած են ընդհանուր հիւպատոս
Պ. Ուիլքինսի գալուտեան սպասել ի Պրիւսիոյ :

Մէնչընհայմի քաղաքապետին նախադրու-
թեան ներքեւ, փիլիսոփայ մի գումարուելով յատուկ
ուշադրութեան առնուեցան այն հեռագրական
տեղեկութիւններն, որով Բրիտանական հիւ-
պատոսներն Հայաստանի, և Արեւմտեան Պարս-
կաստանի սովելոց աղէտալի վիճակը կը նկարա-
գրէին : Պ. Կլէմենտ և Պ. Յոֆմէր յիշեալ
Միլիթարի իրենց ակամայ բացակայութիւնն
յայտնելով հանդերձ, առաջինն 50, երկրորդն

20 անգ զ. իւրա նուիրեցին ի նպատակ սովելոց :
Սոյն միլիթարի յատուկ մասնագործ մի կազմեց
հանգ անակութեան տարիներն ժողովելով յու-
շարեւել ուր որ անկ է :

ԳԱՂԱՅԻՄ : Ռուսական դեսպան Օրլով իշխանն
որ Հարթ մանի խնդրոյն պատճառաւ Բեյրութի
մեկնած էր, Բարիկ վերագարծաւ : Ծերակոյտի
ժողովոյն հրահարեալ նախագահ Պ. Մարթէլի
տեղ ընտրութիւն մի ընելու համար բաւական
զրադեցան ծախսահարմար Պ. Լէոն Սէ, իսկ ա-
շակոյցման Պ. Ժիւլ Սիմոն նախագահութեան
բարձրացնելու համար : Պ. Ժիւլ Սիմոն յանձն
չառաւ իրեն առաջարկեալ սոյն պաշտօնն, և
Պ. Լէոն Սէ ծերակոյտի ժողովոյն նախագահ ան-
ուանեցու 147 ձայնիւ ընդգէմ 121 պարսպ
քուէթով :

Գաղղիական կառավարութեան կողմէ հրա-
ման ընդունած լինելով Աթէնքի գաղղիական
դեսպան Պ. Ֆիլիպպի Պոլսոյ հաստատուեցաւ իբրեւ
տեղապահ Պ. Ֆիլիպպի բացակայութեան ժա-
մանակ : Այս պատճառաւ Պ. Ֆիլիպպի կանխա-
խնդրած էր որ Լաթիս Թիւրքիոյ տէրութեան
շոգենաւով Տարտանէի ներդուցն անցնելու
հրահանգէին Բ. Դուռնն առնուի : Իսկ Աթէն-
քի համար գաղղիական դեսպան պիտի անուա-
նուի Պ. Ժիւլիպպի :

Գաղղիոյ կառավարութիւնն Պ. Ժիւլիպպի
Պոլսոյ պիտի գրէ Պ. Կոչլինս պաշտօնով :

ՌԱՍԻԱ : Լորին Մէլիքով զօրավարն Ռուսիոյ
համար պատրաստուած սահմանադրութեան
ծրագրով մի ծերակոյտի և երեսփոխանական
ժողովոց հաստատութիւն առաջարկելով, Չարն
մերժեց զայն ըսելով. ոչ թէ ինքն այլ իւր յա-
ջորդն բարենորոգումներ պիտի գործադրէ
Ռուսիոյ մէջ : Այս առթիւ քաղաքիւ Լ. Ռեֆոր
լրագիրն խիստ օրինակող դիտողութիւն մի կընէ
Ռուսական բարենորոգմանց ժամանակն Ռու-
սիոյ համար փախ կլմայ մինչև ց'որ տնօրէնու-
թիւնն . . . նախախնամական :

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՆՆԱՐԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Անգղիոյ խորհրդարանն արդի քաղաքական
աշխարհին վրայ ունեցած ընդհանուր ազդեցու-
թեամբն հանրածանօթ կերպարանք մի ունի, և
իրաւամբ իսկ բանիբուն քաղաքագէտներու
ուշադրութեան մէջ առաջին տեղը բռնած է :
Արդէն կը տեսնենք որ նոյն վեհ յարկին ներքեւ
եղած պաշտօնական բանախօսութիւնը գրեթէ
քաղաքական աշխարհի վարչական բեռներու
ուղղութիւնը կը տնօրէնեն, ուր և ժողովուրդ-
ներու ազգայնի սահմաններ իսկ կը գծուին :
Մեծահանճար գլուխներ ինչ որ մարդկութեան
բարեւոյն համար երէկ կամ առջիկայ օր ուրոյն ա-
ռանձնակի իւրաքանչիւրն իւր գրաստան կամ
խոյնի մէջ խորհած և պատրաստած էր, այսօր
կամ վաղը նոյն խորհրդարանի պաշտպանելի ա-
տենին մէջ հարեւարուող ազնիւ լորտերու, մար-
քիզներու և պարոններու թերեւ և հազարա-
ւոր ունեկոյ իրներու առջև կը պարզէ, և կը յայտ-
նէ շնորհալի և իմաստալից հրապարակախո-
սութեամբ : Մարդկային սեռի ազնուութեան
չքննող տեսարան . . .

Սոյն պատուական խորհրդարանի, և նորա-
կանց նախարարութեան մասին գէթ փոքր ի
չանէ տեղեկութիւն իմանալու փափագող ազ-
գայինք, յուսամք որ հաճութեամբ պիտի ըն-
թեանան նորընտիր նախարարաց գլխաւորնե-

րու կենսագրութեան հետեւեալ համառօտագիծ
պատկերներն, զոր Սեյլ անուն գաղղիական
թերթէն քաղելով կը հրատարակենք :

Պ. ԿԼԵՄԵՆՏ

Առաջին նախարար

Սոյն Պետական անձին քաղաքային կեանքին
արդէն հանրածանօթ է, և անկարօտ նկարու-
գրութեան : Իբրեւ Նիւ-Մարքի երեսփոխան
Հասարակաց խորհրդարանը մտաւ 1832ին և հետ-
զհետէ երեսփոխան ընտրուեցաւ Օքսֆորտի
համալսարանին կողմէ, հարաւային Լանքայրի
կողմէ, Կրիսիլի կողմէ, և այս անգամ Միտ-Լո-
թի իրնի կողմէ : Եւ յաջորդաբար կառավարական
պաշտօններ վարելով հանդերձ, այսինքն Գան-
ձային լորտ, գաղղիականութեանց նախարարու-
թեան խորհրդական, առեւտրական նախարար,
և առաջին նախարար : Պ. Կլէմենտն հասարա-
կաց իրաւանց վրայ գործող աշխարհի ամենէն
բեղմնաւոր դրողներէն մին է : Հոմերոսի
վրայ ըրած իւր գեղեցիկ երկասիրութիւններն
ընտիր հելլենագիտի համար տուած են իրեն
իրաւամբ : Եւ ահա այս տիտղոսով է որ կը սու-
կովի համալսարանին տնօրէնութեան բարձր
պաշտօնին հրաւիրուեցաւ : Ծնած է 1809 Հոկտե-
մբին, հետեւաբար 79 տարեկան հասակին մէջ է,
համայն և այնպէս իւր մտային և մարմնաւոր
ոյժերը տակաւին կատարելապէս կը վայելէ : և
այս անգամ ստանձնած երկու, այսինքն առա-

ջին նախարարի և եւեմոյց նախարարի պաշտօն-
ներն եռանդուն կերպիւ վարելու ամեն պատ-
րաստակունութիւնն ունի : Պ. Կլէմենտն իւր 48
տարեւան անընդհատ վարած մեծ պաշտօննե-
րուն, և իւր բարձր արժանեաց հակառակ բը-
նաւ-չէ կամեցած ազնուականութեան անտի-
ճաններ և պատիւներ ընդունիլ :

ԼՈՐՏ ԿՐԱՆՎԻԼ

Արտաքին գործոց նախարար

Այս անձին անգամ չէ որ լորտ Կրանֆիլ
արտաքին գործոց նախարարի ծանր պաշտօնը
կը վարէ, այն որ խորհրդարանական մրցումնե-
րու մասին հիմնորոյց վաստակաւորներէն մին է :
Բնածնական հասակին մէջ, այն է 1835ին Բարի-
զի դեսպանատան կցորդ անուանեցաւ, և յա-
ջորդ դարին Մորթէթ քաղաքէն երեսփոխան
ընտրուեցաւ, տարի մը ևս անցնելէ զինի կրկին
վերընտրեցաւ : 1840ին արտաքին գործոց նա-
խարարութեան խորհրդական եղաւ : Հորը մահ-
ուան վրայ 1846ին լորտերուն խորհրդարանը
մտաւ, և 1848ին առեւտրական նախարարու-
թեան խորհրդական կարգեցաւ : Յետոյ 1851ին
Գեղտեմբերի մէջ Նաթոլէոն Գի պետական հար-
ուածին վրայ, լորտ Բալմլէնթընի յաջորդեց
իբրեւ արտաքին գործոց նախարար : 1853ին նա-
խարարութեան մէջ խիստ բարձր դիրք ունե-
ցաւ իւր վարած պաշտօններովն, որք են, թա-
գաւորական տուարներու վերակացու, բանակի
ընդհանուր գանձապետ, Լանքայրի գլխաւոր

Ներդրող այս մեծ խորհրդականք երբեմն բառեն
տէ Բաւբըր կոչուած, գիւղի հովուի մը Զորդ-
որդին լինելով ճիշդ իւր աշխատանաց զտական
է՝ Օքսֆորտի համալսարանին մէջ զարմանալի
յաջողակութեամբ ուսման ընթացքը կատարեց
և համալսարանական մեծամեծ ու նախանձնի

ուեցաւ և ազգը քանի մը հինգ տարեկան
Ահա մեր վիճակը, որմէ կրնայ հետեւիլ մեր
բովանդակ ազգային կեանքը :

Հանապազօրեայ և վեհանձն բարեգործու-
թիւններով անաւոր յոյն սեղանաւոր մեծու-
նուն Պ. Զարիֆի այս անգամ Պրուսա դըտ-
նած ժամանակին տեղոյն Առաջնորդ Գեր-
բարդուղիմէոս սրբազանի կողմէ ի պատիւնորին
Ազնուութեան տրուած կոչումը, որմէ տասն և
երեք տարեկան աղքատիկ Հայ պատանի մը
տաճկերէն յատուկ ուղերձով խնդրած է որ
վարժարան մի մտնէ իւր ուսման փափագը ի-
րացնելու համար : Նորին Ազնուութիւնն գովե-
լով պատանւոյն արդարացի աւաճարկութիւնն
անմիջապէս Կ. Պօլիս բերել կուտայ և Օրթա-
գիւղի Գաւրգէնեան վարժարանը կրդնէ հայրա-
բար անոր բոլոր պէտքերն հոգալով մինչև ցա-
ւարտ դպրոցական շրջանին :

Որչափ ուշիմ պատանիք աղքատութեան
պատճառաւ անուսումն կըմեռնին :

Մէլը— Հայաստանի թերթին վերջին թուոյն մէջ
կրկնորդամբ :

Ամոյս 12ին հանգուցեալ Գաբրիէլ Արքեպիս-
կոպոսի դիակը 11 ժամին առաւօտեան հանգի-
սաւոր կերպով առաջնորդարանից տարան մայր
եկեղեցին, ի ներկայութեան բոլոր եկեղեցական
դասի ու խումբն բազմութեան հայապգի և օ-
տար ժողովրդեան : Միւս օր, ծագկազարդի
կիրակէ օրը 11 ժամին սկսաւ Ս. Պատարագն և
օծման հանգէսը, Պատարագին և օծոյն էր Ե-
րուսաղէմի միաբան սրբաշն երեմիա եպիսկո-
պոսը, որ և համառօտ, բայց ազգու ճառ խօ-
սեց որով ցոյց տուեց թէ հանգուցելոյ նշանա-
կութիւնն ուսումնական կողմից և թէ նորա լաւ
յատկութիւններն ու քաղցր քաղաքավարի վար-
մանքն յարաբերութեանց մէջ :

Թաղման հանգէսն, որ մեծ չքով կատարուե-
ցաւ տեւեց մինչև երեք ժամը կէսօրից յետ :
Բոլոր արական և իգական դպրոցների աշակերտ
և աշակերտուհիք իրանց ուսուցիչներով և վար-
ժուհիներով վառած մոմերով հանդիսակից էին
Բազմաթիւ աստիճանաւորք և պատուաւոր ժո-
ղովրդականք, արք և կանայք լցուած էին թէ
մայր եկեղեցու դաւիթն և թէ շրջակայ տների
պատշգամբներն ու տանիքները : Գերեզմանի
վերայ Ներսիսեան դպրոցի հայկաբանութեան
ստուգիչ Մեծ. Պ. Մ. Պալեանը կարգաց յարմա-
րաւոր ճառ գրաբառ, ցոյց տալով հանգուցելոյ

խնամքն առհասարակ դպրոցների վերայ :

Թաղման կարգը կատարելուց յետ եկեղե-
ցական դասընթաց առաջնորդարան ուր նորա
համար սեղան էր պատրաստած :

Ս. Էլմիածնի Արար. ամառգրի Ապրիլ ամսոյ
թուոյն մէջ հետեւեալը կրկնորդամբ :

Թագաւոր Կայսեր քսանհինգամեակի նշան-
ճառով Վեհափառ Կաթողիկոսը շնորհաւորական
նամակով մատուց Նորին Մեծութեանը հայերէն
հին ձեռագիր Ս. Աւետարանը շատ լաւ պահ-
պանված մազաղագի վերայ գեղեցիկ գրված
և պատկերազարդ : Աւետարանը յիշ կամ յիշ
դարի ձեռագիր կհամարուի :

Աւետարանը շատ սիրուն կերպով դարգա-
րված է տնօրինական և ուրիշ ընտիր պատկեր-
ներով, կազմի երեսակողմի արծաթապատի չորս
անկիւնում քանդակված են Թագէտս և Բար-
դուղիմէոս առաքելները, Գրիգոր Լուսաւորի-
չը և Մեսրոպ Թաղք մանիչը : Աջակողմը Գրիգոր
Լուսաւորի աջն է, ձախակողմը—Գեղարդը, իսկ
կողքերում—Կաթողիկոսական գաւազաններ :
Մէջ տեղը գծադրված է մինչև Ս. Գաստառա-
կը : Կազմի վերջակողմը չինված է շատ գեղեցիկ
և ճշգրտութեամբ Էլմիածնի պատկեր :

Ի բնամակը և ընծայն վեհա. Տէրը մատուց
ներքին գործերի նախարարի միջնորդութեամբ
և նախարարից պատասխան ընդունեց Մարտի
11ից, որով նախարարը կյայտնէ, որ Ն. Մեծ-
ութիւնն առանձին իմն բարեյօժարութեամբ
ընդունելով նամակում յայտնված զգացմունքը
և բարեմաղթութիւնները, ճշմարտյախորժան-
քով բարեհաճեց ընդունել մատուցված սրբա-
զան ընծայն : Եւ թէ Թագաւոր Կայսր բարեհա-
ճելէ պատուիրել նախարարին յայտնել վեհա-
կաթողիկոսին Նորին Մեծութեան հոգեկան ե-
րախտագիտութիւնը :

Ինչպէս խոստացած էինք կըհրատարակեմք ի
նպաստ սովելոյ Հայաստանի հանգանակութեան
հետեւեալ ցուցակը, որ օտարազգաց զիմեւ
համար կազմեալ Մասնաժողովոյ աշխատութիւն
կատարուած է : Սոյն Մասնաժողովոյ անդամաց
անուննքն արդէն հրատարակուած են Արշա-
ղոյ 1141 թուով :

Գեր. Տ. Մելքի. եպիսկոպոս Մուրատեան 50,
եղբարք Սպարթալեանք 100, Կ. Մ. Պալեան
100, Եսայեան 100, Կարապետ Արապեան 50,
Տօթթօր Պ. Կոստանդ 25, Խաչատուր Զաքիեան

35, Հայնց 25, Պարրի և ընկե. 50 Թ. Է. Բախաբի
50 Հ. Ֆրէտերիչ 25, Թ. Բէտեյոյ 25, Բ. Հովեր
20, Մ. Ա. Կրո 10, Ռալի 25, Եղբարք Պէլոմ 25,
Ա. Ֆարքաօ 10, Ե. Սալչանի 20, Բոճի և որդիք
20, Ճ. Հօնիչեր 20, Է. Տալի 20, Ապպոդ 15,
Լոքնէր և Մարքօրի 15, Ռեճիօ և Պէլոմ 15,
Եղբարք Գրամէր 15, Եղբարք Ալիօդ 25, Բէյլէր
և ընկե. 5, Ռուէկ 20, Չէքքինի 10, Բաէնորուլո
10, Բ. Սբէրքօ 5, Ա. տ'Անտրիա 15, Սէպա և
Սոււմա 20, Սօլարի և Պալատուր 10, Ժիւստինիա
և որդիք 10, Բադէլսօս և ընկ. 20, Գուգինիէրի
և որդիք 20, Վաթէլի և Ստալիտի 5, Տընիճ,
Մ. աը Բէլիսիէ 6, Եղբարք Իքար 10, Եղբարք
Պարի Թ. Ֆիգաօ և ընկ. 10, Գ. Պրինիման 10, Ճօ-
լի և ընկ 10, Գ. Ալիօդի 10, Ժ. Թօրուզ 10, Է.
և Ռ. Նարիկ 10, Էլի Զքաշ 25, Ժ. Սոււմա 10,
Տ. Լամպօղլու 15, Է. Ասլանօղլու 20, Ժ. Վ. Լ.
Օմանեան Խիշ 2, Գեր. Ա. Թիմօնի Օմ. Խիշ 2, Ժ.
Վիթէլ Նոյն 20, Ֆիլպիս Նոյն 10, Թ. Թէլօղլու
Խիշ 2, Հէրֆէլտ ֆրանս 40, Ֆիլիբերտի ֆրանս
10, Կուպէրնատիա ֆր. 40, Սալէ-Գրա ֆրանս 46,
Ռուս. նաւուց ընկ. ֆր. 250, Թորամանօղլու Խիշ
20, Մարգի ի Կրտի 10, Հ. Տէրօրդու և ընկ.
10, Հէֆէրի և Սբէլէր 20, Ա. Գասապօղլու 25,
Ալէք. Սիւրի 50, Արժի և որդի Բօլիդի 20, Ա.
Գէպապօղլու 15, Գրիստֆի Հէքիմօղլու 10, Ես-
քօ Մէնեմէն 5, Հապիֆ և Բօլաք 15, Եղբարք
Լադքանի 15, Փէշմալճեօղլու 5, Խարալամպօ
Բէյա 10, Գարլօղլու և ընկ. 15, Ն. Ալաճաճիօղ-
լու 10, Մօնիլ Մորդօ 10, Եօրեի Աքաշ 20, Եսա-
յի Ըշքեան 20, Եօլանի Իլիատիս 10, Բ. Եօրեիա-
տիս 10, Է. Վալէլ 10, Թօշուզ և Տրաքսօղլու 20,
Թ. Եուսուֆեան 100, Ռ. Եէլթիւն 20, Ա. Գ. Վէ-
մեան 5, Եղբարք Գասապօղլու 20, Երէնֆէտիւն-
օղլու 10, Մ. Ն. Էմմանուէլ 10, Ժ. Սիտի և ընկ.
10, Եղբարք Աւետիքեան 50, Բ. Բանալէօն 10
Ն. Իլիատի 10, Կ. Ալատօրուլ 10, Ֆ. Պալատուր
5, Անդաքի 5, Ալիօրճան Պալքեան 15, Չոպան-
օղլու 10, Միլանաքի 10, Տիլքըս 16, Լ. Խաչա-
տուր 15, Տ. և Ս. Գօհէն 15, Նիսիմ և Տ. Թա-
րանթօ 50, Պուրնէն և ընկ. Օմանեան Խիշ 3, Ա.
Նոսիւն 10, Բեքօղլու 2, Ն. Ֆ. Վանտերլէ 10,
Ալէփա 3, Անանուն 6, Եղբարք Արախչինճի 10,
Ժան տ'Անտրիա 5, Ժ. Պ. Ռուգիէ 5, Ա. Օ. Գլարք
50, Բ. Անթինօֆէնիս 15, Ժ. Ժ. Մայնէրի 10, Տ.
Բիւրէճիօղլու 15, Գօգաքի Էֆէնտի 10, Ա. Պօ-
նալ 5, Գրիստօղլու Վէրկօ 4, Ալմանատիատի
Եօրտան 4, Թամինճի 2, Աւատրիական Լոյտ ընկ.
50, Մ. Խրուսաքի 25, Ա. Արէալի 10, Գ. Ա. Գա-

պատիւներու արժանացաւ : 1837ին ատենական
ապարէզներու մէջ մտնելով ընդ փոյթ մեծ ա-
նուն հանեց, և 1849ին թագուհւոյն խորհրդա-
կան անուանեցաւ : Բիւմութ քաղաքի ընտրողք
որք զինքը Խորհրդարան զրկած էին, երկու տա-
րիէ ետք 1853ին կրկին զրկեցին զանի անդ :
1861 Յունիսի առջի օրերը լրտ Բալլէրթիւն դա-
տական ընդհանուր վարիչ կարգեց զինքը, քիչ
մը ետքը Բիւմութ քաղաքի կողմէ երեսփոխան
բնորուեցաւ : 1863ին զօրապետ, իսկ 1868ին
Պ. Էլէտիմի կղերական քաղաքականութեան
հաճեալուն մերժեց անոր նախարարութեան մէջ
պաշտօն ընդունիլ, և տեսնելով որ իրլանտիոյ
պաշտօնական եկեղեցիի բարձումը քուէի կը-
ղրուի, այլ ևս չպնդեց իր մերժումը ինչատեն
որ լրտ Հաթիբօղլու մահուամբ 1872ին նորա տե-
ղք բաց ֆնացած էր : Տարի մը առաջ արդէն
Արապամայի խնդրոյն լուծման համար ժընէլ
գումարուած ժողովին մէջ Անգղիոյ ներկայա-
ցուցիչն եղած էր : Իւր կուսակից նախարարու-
թեան անկումէ ետք Պ. աը Սէլպուրն պատուա-
նունով շարունակեց իւր նիստերն լրտերու մէջ,
և որոց նիստի երկրորդ բացման ատեն պիտի
նախագահէր : Լորտ Սէլպուրն վաթսուն և ութ
տարեկան հասակին մէջն է, արդէն բազմաթիւ
երկաւիրութիւններ հրատարակած է, և Սէլթ
Միտրէ համալսարանին Տեսուչն է : Բոլոր Միա-
ցեալ—Թագաւորութեան մէջ երկու կամերեր
զիւսաւոր իրաւագէտներու մէկը ճանչցուած է
ամենայն իրաւամբ :

(Պիտի շարունակուի)

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊԵՐՈՆԵԺԵ

ՓԱԹՈՐԻԿ

Սիրուն տղաք բռնեցէք պար :

ձեր տարիք

կըվանէ փոքորիկ :

Վառեալ յուսով գոհարբաբար,

երգեցէք գուգապար :

Փոքր աղջիկունք, պզտի տղաք,

Դաս և դպրոց մոռնալով,

Կանաչ ծառից շուքին տակ

Պարել կուլէք երգերով :

Ի զուր նոր պատահար

Վրդովէ խեղճ զախարհ

Շանթի ի գլուր որոտայ

Դուք դրէք պսակ ծաղկեայ :

Սիրուն տղաք բռնեցէք պար . . .

Կըպատառէ կամայ փայլակ,

Բայց չի դպաւ ձեր աչաց :

Լուռ ի տերեւս կայ թռչնակ,

Սոյնք չեն խոչ ձեր նուագաց :

Հաւատամ ուստի ձեր

Հրճուանաց. երկին զուտ

Բոցափայլ ձեր աչեր

Յոյացնեն պկապուտ :

Սիրուն տղաք բռնեցէք պար . . .

Նախնիք վշտեր ունէին.

Մի մատնուիք նոցա պէս

Այ ձեռն փշրէր չղթանին,

Չախն հայրենեաց լուծէր վրէժ :

Յաղթական կառքերէն

Ինկած վեհ ձեր նախնիք

Չայն փառք ձեզ կտակեն,

Որով են երջանիկ :

Սիրուն տղաք բռնեցէք պար . . .

Տխուր բարբառք սրնդաց

Աւաղ բացին ձեր աչեր :

Սա ձայն փողոյն էր խուժաց,

Որ զկորսան մեր գուժէր :

Թշնամոյն երբ զէնքեր

Գանդէին մեր յարկեր,

Չեր ժպիտն առաջին

Խառնէիք մեր վշտին :

Սիրուն տղաք բռնեցէք պար . . .

Պիտի յաղթէք վշտերու,

Ուր ոյժ հատաւ մեզ համար,

Եւ չդարձանք փորձառու

Մինչ որ եղանք շանթահար :

Աստուած, որ ձեզ սիրէ,

Երբ կամի մեզ պատժել,

Չեղ համար կըցանէ

Ապագայ մեծ դաշտեր :

Սիրուն տղաք բռնեցէք պար . . .

Բռնաշունչն այն փոթորիկ

Բախտի ցասում դուշակէ,

Յորմէ սոսկայ իմ տարիք,

Այլ ձեզ բնաւ ոչ ազգէ :

Թէ մեռնիլ ես պարտիմ

Երգելով մեր վշտեր,

Սփռեցէք յիմ շիրիմ

Չեր ծաղկեայ պսակներ :

Սիրուն տղաք բռնեցէք պար . . .

ՊԵՐՃ ՕՀԱՆՍԱՆ

Աշակերտ Ս. Մեսրոպեան վարժարանի

Դրամ 4, Հ. Ճամբար 10, Մարտ 1, Ռոմ 1, Գ. Պոլսի 3, Ա. Լաթարի 0.5, 1, Ռ. Ռոմ 1, Գ. Պոլսի 3, Համագումար արժաթ մեծիս 2497

Հնդկաբնակ ազգայիններին մեր հերոսներն իրարեկամ Մեծ. Պ. Գ. Գալստյան բերկրալից երգեր սրտի կ'աւետէ իւր ամուսնութիւնն ընդ ֆարօքինա Մարթա շնորհալի հասեր Մեծ. Պ. Բովհաննու Յարաթուն և աղնուափայլ Տիկնոյն, որ և աւելի ունեցած է ուրախ ի ջլ Մայիսի տարւոյն ըստ նոր տուամարի, յետ կիսաուր ժամը 6ին ի հայկական ուրբ Եկեղեցւոյ ի Պաթաւիա:

ՍԵՆՏԵՐ

Ձեզ շնորհաւոր լիցի Պոստի Ձեր անդի: Աստուածազոյգ ամուր կրկին շնորհալից, Հովնաթիւր ըզՁեզ Ս. Տեառն Զօրութեանց, Պահիւ անփորձ դառնաճաշակ ի վշտաց: Նոր ձիթենի պտղով բարեաց լիւր ի Տան Հայկայ պայծառաւոր իմօրի: Տեսիլք զորդին որդոց ձերոց սիրունակ լինել ազգիս շուք և պարծանք և պըսակ: Պերճ Գալստյան ընդ ֆարօքին Մարթայի, Հանդոյն նախնաց որ ի հրախօսին Ադենի, Յեղեմիայիս յանդարտի գրգռան Բարդաւաճեալ երջանկաւոր յաւիտեան: Օրհնեն ըզձեզ բարձունք երկնից և երկիր: Օրհնեն ըզձեզ և Տուն Հայկայ յունալիք ի ձեզ խնդրել գէթ ըզմի մասն իւր փառաց վերականգնել ի դարաւոր կորանաց:

ԽԱՐԱԿԻ ՏԵՐ

Ձեր հայրենասիրական նախորդ թերթին մէջ յիշած էինք աղին Զմիւռնացւոց Տարօնոյ մէջ բացուելիք երկրագործական դպրոցին համար ունեցած օգնութեան փափագը, կը յուսամ թէ կրկին պիտի հաճիք ձեր պատուական թերթին մէջ անկիւն մը շնորհել մեզ, յայտնելու համար նոյն օգնութեան և փափագանաց նուիրագործութիւնը:

Քաղաքականացեալ ազգաց մէջ ընդունելի ճանցուած բան մըն է թէ՛ նահանգական դպրոցի մը համար մատենադարանի թանգարան մը պէտք է և այդ պէտքն մեծ կարևորութեան կը փոխուի, երբոր Տարօնոյ պէս ազգատիկ նահանգի մը վրայ կը մտածուի, որ հազիւ ուրեք կ'ընական հին գրքերէ ի զատ ուրիշ ուսումնական գրքեր կը գտնուին: Զայս խորհրդով, քանի որ յառաջ համարձակեցայ սոյն փափագս տեղեւոյ ազգասէրներէն ոմանց յայտնելու, որոնք իրենց աղին կ'ամեցողութեամբ ոչ միայն փափագս չմերժեցին՝ այլև առատ նուիրատուութեամբ իրականացուցին, և կարճ միջոցի մէջ քառասունէն աւելի անձինքներէ մօտ 350 կտոր գրքեր և տետրակներ ընդունեցայ. որոց իւրաքանչիւրին անունները, և նուիրած գրոց ցանկեր ետքն յատուկ ապագրեալ տետրակի մէջ պիտի հրատարակենք:

Եւ հիմա այս յայտարարութեամբս կ'ինքնամը որ Տարօնոյ մէջ բացուելիք դպրոցին և թանգարանին համար մեր հայազգի աղին պարտաւոր և տիկնայք բարեհաճին իրենց նուէրներն և անմուռաց յիշատակներ յաղարկել Ս. Ստեփանոս եկեղեցւոյ քահանայից խուրը, ուր պէտք եղած յիշատակութիւնն պէտք է արձանագրուի յատուկ տուամարի մէջ:

Ս. Յակոբ Ղեկուկեանց Տարօնի

ՏԵՂԱՆԱՆԻ ԽԱՐԱԿԻ

Գաւառիս ընդհանուր կառավարիչ վսեմա Համոյ բաշան իւր այցելութիւններն կը շարունակէ ի շրջակայս ուր ուրեք որ նորին հսկողութեանց պէտք կայ: Նորին վսեմութիւնն կրկին անգամ շրջակայութեան ելաւ թիւրէ: Պայքնոր և Եօտէ միջի կողմերը, և վերագարծաւ:

—Վսեմա Յակոբ Եփէնտի Սպարթալեան հանդերձ ընտանեօք օգտափութեան համար Եւրոպա ուղևորեցաւ, ուր երկու ամսոյ շափ ժամանակ մնալէ վերջ մտադիր է վերագարծաւ ի քաղաքս: Վսեմա Յակոբ Եփէնտի երկրորդ օրդի Մեծ. Ստեփան Եփէնտի, որ իւր աղնուաւորոյ վարուք և փայլուն կրթութեամբ իւր հայակազգ երգաստանին փառքն և ուրախութիւնն է, և Պօլիս Մագլուտեան Սիմօն—Պէթի դուստր աղին Բօլիսի օրիորդին նշանուեցաւ:

—Մեր Գեր. Առաջնորդ Երգալան, Եփեսոսի կողմերը դառնաւ Ս. Յովհաննէս կոչուած ուխտատեղոյն տօնի անթիւ Մայիս 11 կիրակի անուոն նոյն ուխտատեղին ուղևորեցաւ, ուր շրջակայներէն եկող ուխտաւորաց բազմութիւնը հողեկոյնապէս միութեամբ զինք, նոյն օրը երկիրին մեկնեցաւ ի Գաւառ: Ուր նորիցաւ եկեղեցւոյն օծումը և ազգային ինչ ինչ կարիս որ դարձեր տնօրէնութիւնն յաւարելէ վերջ Մայիս 21 շրջաքաղի օրը վերագարծաւ:

—Եփեսոսի մէջ տարածայնութիւն մի ելալ թէ Յունաստանի սահմանէն առաջատար ուր նաւով մի եկող աւազակաց խումբ մի Գաւառի մէջ և Սեօքէի կողմերը ելեր են: Դժբաղդաբար հաստատուեցաւ սոյն էութիւն: Առաջակաց այս խումբը 18 անձերէ բաղկացեալ, իրեն պարագլուխ ունի Լազոս անուն մէկը, որ ասկէ 3 ամիս առաջ սպաննած է ալպանացի մը, որ Այոթնի երկաթուղոյն պաշտօնեայնէն Այա-սուրուքի կայարանին մէջ կը ծառայէր:

Սոյն խումբն Սամս կողմէն դիմացի ցամաքը ելնելով յարձակեցան նախ Աք—Բէյ և Զիլիպան կոչուած գիւղերուն վրայ և բաւական կոշտ պատմներ ըրին, երբ մտադիր էին այս չարագործները յարձակել նաև Քէլէպէ գիւղին վրայ, իմանալով թէ գիւղին մէջ պատրաստութիւնք եղած են զիրենք ձեռքաւարելու, խոյս տուին ուրիշ կողմեր: Մեր Տեղական կառավարութիւնն արդէն բանակցութեան մտնելով արշալոյսի մէջ և Սամսի կառավարութեանց հետ համաձայնած են որ յիշեալ խումբը կամ ողջ կամ սպանուած պէտք է ձեռքաւարելի: Արդէն կարևոր միջոցներն ի գործ դրուած են: Արշալոյսի մէջ և Սամսի կառավարութեանց կողմանէ յատուկ հետամուտներ զրկուած են կառավարի եղած կողմերը փնտրելու համար: Նոյնպէս Զմիւռնիայէն 150 կանոնաւոր զօրք, տեղակալ—հազարապետի մը հրամանատարութեան ներքե, և յիսուն ձիաւոր քաղաքագահ զօրք գնդապետին հանդերձ զրկուած են չարագործները փնտրելու: Արշալոյսի քաղաքագահ զօրաց գլուխ իպրահիմ—Պէյ, որ երկու տարիներէ ի վեր այսպիսի չարագործաց սարսափն եղած է, անձաւ գնաց Սեօքէի կողմերը, ուր Ս. Ստեփան Միւթէսարուքն իսկ իրեն ներսի կը գտնուի: Կը հաստատեն թէ երկու շաբթի մեր նաւահանգիստն մտնող Սիւէ ուրմ բանաւի նաւապետին իսկ առաջարկուած է որ այս մասին կարելի օգնութիւնն ընէ: Քաջայայտ եմք որ չստ չունցած յիշեալ չարագործներն կառավարութեան ձեռքը պիտի իյնան:

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յար տիւ Պոֆօր կ'ըսէ թէ՛ մեծ տէրութեց դեսպաններն ուր կամ առաջիկայ եօթնեկի մէջ հաւաքական ծանուցալուր մի Բ. Դունէն պիտի խնդրեն առ կախ մնացած խնդիրներու կոտորումը: Եւ եթէ մինչև Յունիս ամսոյ կ'էսք Բ. Դունէն յիշեալ ծանուցալուրն համաձայն չգրուի, Հիւնական խնդրոյն կարգադրութեան համար Պէրլին նիստ պիտի դաւարուի, և տէրութեանց մէջ համաձայնութիւն դոյաջնելով՝ միւս խնդիրներն ևս կարգադրելու միջոցներուն վրայ պիտի մտածեն:

—Բրիտանական արտաքին կարգի դեսպան Պ. Կօչէնի իւր կառավարութեան կ'ըսէ ընդ ունեւ քաջաշուն թուրքոյ դանձալին վիճակին բնաւ վերաբերութիւն չունենալով՝ լոկ քաղաքականութեան պատկանիլը, անստուած է: Սըր Հէնրի Լէյարտ երկուշաբթի իրիկուն Նորին կ'այսերական վեհափառութեան հետ տառանջին տեսութիւն մի ունեցաւ:

—Յունաստանի սահմաններու կարգադրութեան խնդրոյն համար յատուկ ուսումնական յանձնաժողով մը կազմութիւնը առաջարկելու որոշում եղեր է Անգլիոյ խորհրդարանին մէջ:

—Ս. Բէյ Երազուրկէն կը գրուած են յայտարարութիւն մի, որ տեղի ունեցեր է Յունիս 3ին ըստ նոր տուամարի:

—Մօնթէնէ կողմէ որոշեր են պատերազմի ձեռնարկութիւնն ինչ ալպանացւոյ դէմ:

—Աւստրիոյ կողմէ առաջարկութիւն է զերէ Բ. Դունէն զօրք զրկել ալպանացւոյ դէմ, և պաշտել Երթարան, որպէսզի թիւզի մէջ խմբուած ալպանացւոյ յետ ամեն յարաբերութիւնը արգիւրէին:

—Խաւրիոյ խորհրդարանն նախագահ ընտրեց զՊ. Յարլին 406 ձայնով ընդդէմ 410 պարագրքութիւնով:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱՅԻՈՆ: փոքր ինչ լուսագոյն ընթացք կ'առնու. վաճառմանքն են 33 կողով ի հասարակ տեսակէ ի դին 220 դրուոյն չէքին: Բնոյն սոյն գնով վաճառել կամեցող չան չկայ:

ԲԱԼԱՄՈՒՏ: 2000 կենդ ինար վաճառեցաւ հասարակ տեսակէն 95 դրուոյն: Իսկ Մէծ անայ ընթացիկ տեսակէն 127 դրուոյն կենդ ինար:

ԲԱՄՊԱՆ: Միւռնոյն վիճակի մէջ է: Մեքենայէ անցած 70 հակ վաճառեցաւ 400 դրուոյն: 250 հակ Ատանա կենդ ինարը 370 դրուոյն:

ՄԱՆՈՒՅՈՒՄ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԻ

ՆՈՐ ԱՅԵՆԱՐԱՆ

ՓՐԵՆՍԵՐԻՆ

Մէկ ամսու մէջ ֆրանկէն անիւն կ'ըստէն: Դեռ:

Սոյն վերագրով իզմիր տնտես, հրատարակիչ Գ. Մոսեթան, և իրաւունքն վերադարձաւ 55 երես: Բաղկացեալ Ֆրանսերէն Սլոնարանն ուսուցման պարգեղանակովն, գրեւոր և ձայնեւոր զարտուղութեան բացատրութեամբն, Ֆրանսերէն բառերու և խօսքերու կից գրեւոր հայերէն բարձրագոյն տարբեր միջոց մը ազգին համար պատրաստուած Սլոնարաններուն մէջ ամենեւ օգտակարն է: Դետեւարար ստուգիւ կաթող մէկ ամսուան մէջ Ֆրանսերէն լեզուի ընթերցումը աշակերտաց ուսուցանելու: Կը յարգուի որ Ֆրանսերէն ուսնիլ փափագող ազգայինք, մանաւանդ ազգային վարժարանաց տեսչութիւնք նկատողութեան աւելցով սոյն Սլոնարանը առաւելութեան յօգուտ ի կիր արկանեն:

Գինն է 2 դրուոյն արծաթ:

Société des quai de Smyrne

ԱՅԻՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Այն վաճառականները որք Բէյ ընկերութեան վերաբերեալ տրոց ընկալագոյն մէջ որ և իցէ սխալմունք մը կը շարունակեն, այդ սխալմունքը դորձուած դրամներով ներկայանալ կ'աւելանան սխալմունքը հաստատուելէն յետոյ դուստրը նորէն վերագարծուելու է:

Իզմիր 10 Մայիս 1880:

Սուր Ստեփաննոս Եկեղեցւոյ դիմաց Հայոց դեսպանի դեղագործ Պ. Պ. Բ. Վալերի կը ծանուցանէ Հայ նաւարակութեան որ տղայք պատուաւորեալ համար ընդ ու քարմ պատուաւոր (տղք) ունի քովը, ուղղը կը մայ դիմել յիշեալ դեսպանը: Աղքատ ընտանեաց համար ձրի է:

Տէր Լուսինոյ,

Գ. Լուս. Գ. Պաշտպան:

Ի ՏԳՍԱՐԱՆԻ Ս. Ր. ՇԱՆՆԱՆԻ Ս. Ր. ՇԱՆՆԱՆԻ